

Tukipalvelujen myöntämisen perusteet (ikäntyneiden palvelut)

8523/00.01.01.01/2023

Aluehallitus 02.11.2023 § 247

Lisätiedot	Toimialuejohtaja Eija Rieppo eija.riepo@siunsote.fi Puh. 013 330 4510
Päätösehdotus	Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi: Aluehallitus päättää 1. hyväksyä 1.1.2024 alkaen liitteenä olevat tukipalvelujen myöntämisen perusteet 2. hyväksyä ennaltaehkäisevän tuen palkkioon esitetyn hyvinvointialueindeksin muutosta vastaavan 2,53 %:n indeksikorotuksen 3. valtuuttaa ikäihmisten palvelujen toimialueen toimialuejohtajan tekemään jatkossa myöntämisen perusteisiin teknisiä muutoksia sekä lakeihin ja asetuksiin perustuvia päivityksiä.
Päätös	Hyväksyttiin.
Selostus	<p>Tukipalveluista säädetään sosiaalihuoltolaissa 2014/1301 § 19 ja niillä tarkoitetaan palveluja, joilla luodaan ja ylläpidetään henkilön kodissa sellaisia olosuhteita, että hän voi suoriutua jokapäiväiseen elämään kuuluvista toiminnoista mahdollisimman itsenäisesti, sekä palveluja, joiden avulla henkilö voi saada hyvinvointia tuottavaa sisältöä elämäänsä. Tukipalveluja ovat ateriapalvelut, vaatehuoltopalvelut, siivouspalvelut, asiointipalvelut, osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävät tai tukevat palvelut. Hyvinvointialue voi järjestää tukipalveluja myös jokapäiväisestä elämästä selviytymisen, asumisen sekä äkillisten kriisitilanteiden tuen tarpeisiin (sosiaalihuoltolaki 1301/2014, 11 §).</p> <p>Siun sotessa Ikäihmisten palvelujen toimialueella (vuonna 2024 Ikäntyneiden palvelujen toimialueella) tukipalveluja myönnetään tilapäiseen, määräaikaiseen ja säännölliseen palvelun tarpeeseen asiakkaiden omaan kotiin ja yhteisölliseen asumiseen. Tukipalveluja järjestetään omana toimintana, palvelusetelillä ja vähäisissä määrin myös ostopalveluna. Tavoitteena on järjestää palvelut kustannustehokkaasti asiakkaan palvelutarpeeseen vastaten.</p> <p>Nykyiset käytössä olevat tukipalvelujen myöntämisen perusteet ovat samassa asiakirjassa kotihoidon myöntämisen perusteiden kanssa. Asiakirjan nimenä on kotona asumista tukevien palvelujen myöntämisen</p>

perusteet. Siun soten aluehallitus on hyväksynyt perusteet 19.9.2022 § 116.

Sosiaalihuoltolakiin on tullut tarkennuksia ja ne koskevat myös tukipalveluja (2014/1301 § 19). Lain päivityksen myötä Ikäihmisten palvelujen toimialueella on nähty tarkoituksenmukaiseksi eriyttää kotona asumista tukevien palvelujen myöntämisen perusteet omiksi asiakirjoikseen. Eriyttämisen yhteydessä tukipalvelujen myöntämisen perusteiden asiakirjaan on tehty sisältöpäivityksiä ja selkeytetty asiakirjan rakennetta vastamaan sosiaalihuollon palveluprosessia. Tehdyt sisältöpäivitykset parantavat luettavuutta ja tuovat näkyväksi erilaisia palveluvaihtoehtoja, joita voidaan käyttää tukipalvelujen tavoin. Muun muassa perusteisiin on kirjoitettu perhehoidon palveluista, jotka täydentävät ikääntyneiden asiakkaiden palvelukokonaisuutta kotona asumisessa.

Päivitettäviin tukipalvelujen myöntämisen perusteisiin on avattu aikaisempaa tarkemmin ennaltaehkäisevä tuki. Samalla tuen käyttöä on tarkennettu ja sitä esitetään kohdennettavaksi kaikkein haavoittuvimmassa asemassa oleviin erityisen tuen asiakkaisiin. Ennaltaehkäisevää tukea on tarkoitus myöntää määräaikaisena palveluna asiakkaiden läheisille tilanteissa, joissa Siun soten muut tukitoimet ja palvelut eivät ole riittäviä, ja joissa perusteet omaishoidon tukeen eivät täyty tai omaishoidon tuki ei vastaa tilannekohtaiseen avun tarpeeseen. Ennaltaehkäisevä tuki on Siun soten harkinnanvarainen etuus, jota on tarkoitus käyttää gerontologisessa sosiaalityössä. Ennaltaehkäisevä tuki on ollut kuvattuna omaishoidon tuen myöntämisen perusteissa, mutta tuen käyttö ja sen tulkitseminen lakisääteisen omaishoidon tuen rinnalla on aiheuttanut epäselvyyttä. Tuen määrä vuonna 2023 on 219,84 euroa/kk/asiakas. Tukea esitetään korotettavaksi 1.1.2024 alkaen 2,53 % (hyvinvointialueindeksin muutos, vrt. palvelusetelisääntökirjan yleinen osa, aluehallitus § 199/21.9.2023) .

Ennaltaehkäisevän tuen saajia on noin 190. Tukea on myönnetty ensisijaisesti määräaikaisena palveluna, mutta myös toistaiseksi voimassa olevia tuensaajia on. Esitetyt tarkennukset eivät lisää merkittävästi tuen saajien määrää, eivätkä estä nykyisiä tuen saajia hakemasta palvelua uudelleen päivitetyin perustein. Ikäihmisten palvelujen toimialue tiedottaa ennaltaehkäisevän tuen saajia ja tarjoaa mahdollisuutta palvelutarpeen arviointiin oikea-aikaisten ja oikein kohdennettujen sekä käytettävissä olevien palvelujen saamiseksi. Lisäksi toimialue poistaa ennaltaehkäisevän tuen voimassa olevista omaishoidon tuen myöntämisen perusteista selkeyttääkseen tuen käyttötarkoitusta aluehallituksen hyväksytyä tukipalvelujen myöntämisen perusteet.

Tukipalvelut ovat lakisääteisiä sosiaalipalveluja, joiden järjestämistä hyvinvointialueet voivat organisoida eri tavoin käyttäen harkintaa. Siun soten hyvinvointialueella toimialueet järjestävät sosiaalihuoltolain mukaisia tukipalveluja vastuullaan oleville asiakasryhmille. Liitteenä ovat tukipalvelujen myöntämisen perusteet kohdentuvat ikääntyneiden palvelujen toimialueella käytettäväksi.

